

COVID-19-ի դեմ Պատվաստում. Հաճախ Տրվող Հարցեր ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՂՄԱԿԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Որո՞նք ենք COVID-19-ի դեմ պատվաստման ընդհանուր կողմնակի ազդեցությունները

COVID-19-ի դեմ պատվաստման ընդհանուր կողմնակի ազդեցությունները ներառում են՝

- Թևի ցավ, կարմրություն կամ այտուց ներարկման հատվածում (կամ փոքր երեխաների մոտ՝ ազդրի շրջանում)
- Ձերմություն, դող
- Գլխացավ
- Հոգևածության զգացողություն
- Անհանգիստ վիճակ կամ լաց (փոքր երեխաների մոտ)
- Մկանների կամ հոդերի ցավեր
- Ավշային հանգույցների այտուց
- Սրտխառնոց, ախորժակի կորուստ

Այդ կողմնակի ազդեցությունները կարող են սահմանափակել ամենօրյա գործողություններ կատարելու ձեր հնարավորությունը, սակայն դրանք պետք է անհետանան մեկ-երկու օրվա ընթացքում: Մարդկանց մեծամասնության մոտ դրսևորվում են միայն մեղմ կողմնակի ազդեցություններ, իսկ որոշ մարդկանց մոտ ընդհանրապես կողմնակի ազդեցություններ չեն դրսևորվում:

Կողմնակի ազդեցությունները բնական են և նշան են, որ պատվաստանյութը գործում է: Դրանք ցույց են տալիս, որ ձեր մարմինը սովորում է պայթարել վիրուսի դեմ և ստեղծում է անվարակունակություն (immunity): Կարևոր է ստանալ բոլոր առաջարկվող դեղաչափերը, անգամ եթե ձեզ մոտ դրսևորվել են կողմնակի ազդեցություններ նախկին դեղաչափի ընդունումից հետո, եթե ձեզ պատվաստանյութեր տրամադրողը կամ ձեր բժիշկը ձեզ չեն կարգադրել չպատվաստվել:

Տե՛ս CDC-ի՝ [Հնարավոր Կողմնակի Ազդեցություններ COVID-19-ի դեմ Պատվաստվելուց Հետո](#):

Ի՞նչ անեմ, եթե ինձ մոտ չի դրսևորվել որևէ կողմնակի ազդեցություն COVID-19-ի դեմ պատվաստվելուց հետո

COVID-19-ի դեմ պատվաստմանը հաջորդող ազդեցությունները կարող են տարբեր լինել տարբեր մարդկանց մոտ: COVID-19-ի դեմ պատվաստանյութերի կլինիկական փորձարկումների ժամանակ մարդկանց մեծամասնությունն ունեցել է միայն թեթև կողմնակի ազդեցություններ, և նրանցից ոմանց մոտ ընդհանրապես կողմնակի ազդեցություններ չեն դրսևորվել: Այդ մարդիկ այնուամենայնիվ ունեցել են [ուժեղ իմունային արձագանք](#)՝ պատվաստանյութի նկատմամբ: Պատվաստումը պաշտպանում է ձեզ COVID-19-ով ծանր հիվանդանալուց՝ անկախ նրանից՝ պատվաստումից հետո կողմնակի ազդեցություններ կդրսևորվեն, թե ոչ:

Կա՞ն արդյոք լուրջ կողմնակի ազդեցություններ

Այո: Լուրջ կողմնակի ազդեցություններ կարող են դրսևորվել, սակայն դրանք շատ հազվադեպ են պատահում: Պատվաստանյութերի անվտանգության վերահսկման համակարգը հայտնաբերել է չորս լուրջ առողջական խնդիրներ, որոնք ներկայացված են ստորև: COVID-19-ի դեմ Pfizer, Moderna և Novavax պատվաստանյութերն այժմ խորհուրդ են տրվում J&J պատվաստանյութի

COVID-19-ի Դեմ Պատվաստում. Հաճախ Տրվող Հարցեր ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՂՄԱԿԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

փոխարեն: Դրա պատճառներից մեկը J&J պատվաստանյութի հետ կապված հազվադեպ, սակայն լուրջ կողմնակի ազդեցություններն են: Պատվաստվելու դեպքում ստուգեք [Պատվաստման Կողմնակի Ազդեցությունները](#) կայքէջը՝ իմանալու համար հնարավոր ախտանիշների մասին, որպեսզի ուշադրություն դարձնեք դրանց:

- Անաֆիլաքսիա:** Անաֆիլաքսիան հազվադեպ, սակայն լուրջ ալերգիկ հակազդեցություն է, որը կարող է դրսևորվել դեղորայք ընդունելուց կամ ցանկացած պատվաստանյութ ստանալուց հետո: COVID-19-ի դեմ պատվաստվելուց հետո յուրաքանչյուր անձ կարճ ժամանակով գտնվում է հսկողության տակ, որպեսզի անաֆիլաքսիայի դրսևորման դեպքում այն հնարավոր լինի անմիջապես բուժել: Կարող են դրսևորվել այլ ավելի մեղմ ալերգիկ հակազդեցություններ: Իմացեք ավելին CDC-ի կայքէջում՝ [Ալերգիկ Հակազդեցություններ COVID-19-ի Դեմ Պատվաստվելուց Հետո](#):
- Թրոմբոցիտոպենիայի համախտանիշով Թրոմբոզ (TTS) J&J պատվաստանյութով պատվաստվելուց հետո:** TTS-ն հազվադեպ, սակայն լուրջ և երբեմն մահացու վիճակ է, որը ներառում է արյան մակարոդուկներ և թրոմբոցիտների ցածր քանակ: *TTS-ն արձանագրվել է J&J պատվաստանյութով պատվաստված կանանց և տղամարդկանց լայն տարիքային շրջանակում:* 18-49 տարեկան կանայք հատկապես պետք է տեղեկացված լինեն այս բացասական դեպքի հազվադեպ, սակայն մեծացած վտանգի մասին: Ավելին իմանալու համար այցելեք CDC-ի՝ [COVID-19-ի Դեմ Պատվաստման Հետևանքով Արձանագրված Բազասական Դեպքերը](#) կայքէջը:
- Գիլեն-Բարեի Համախտանիշ (GBS) J&J պատվաստանյութով պատվաստվելուց հետո:** GBS-ն հազվադեպ խանգարում է, որի ժամանակ օրգանիզմի իմունային համակարգը վնասում է նյարդային բջիջները: Սա առաջացնում է մկանային թուլություն, իսկ երբեմն՝ կաթված: Մարդկանց մեծամասնությունը ամբողջովին ապաքինվում է GBS-ից, բայց որոշ դեպքերում այն մշտական վնաս է հասցնում նյարդերին: *GBS-ն արձանագրվել է J&J պատվաստանյութ ստացած մարդկանց մոտ:* Ավելի շատ դեպքեր արձանագրվել են հատկապես 50 տարեկան և ավելի բարձր տարիքի տղամարդկանց շրջանում: Գրեթե բոլոր մարդիկ հիվանդացել են պատվաստվելուց հետո 6 շաբաթվա ընթացքում: Մեծամասնությունը հիվանդացել է առաջին 3 շաբաթվա ընթացքում: Ավելին իմանալու համար այցելեք CDC-ի՝ [COVID-19-ի Դեմ Պատվաստման Հետևանքով Արձանագրված Բազասական Դեպքերը](#):
- Միոկարդիտ և պերիկարդիտ Pfizer, Moderna և Novavax պատվաստանյութերով պատվաստվելուց հետո:** Միոկարդիտը սրտամկանի բորբոքումն է, իսկ պերիկարդիտը սրտապարկի բորբոքումն է: Միոկարդիտը և պերիկարդիտը COVID-19-ով վարակվելուց հետո հազվադեպ են դրսևորվում: Միոկարդիտ և պերիկարդիտ ունեցող մարդկանց մեծամասնության առողջական վիճակը բարելավվում է դեղորայքի և հանգստի միջոցով, և նրանց ինքնազգացողությունը արագ կերպով լավանում է: Մարդիկ, որոնց մոտ դրսևորվում են այդ խնդիրները, սովորաբար կարող են վերադառնալ իրենց առօրյա գործողություններին իրենց ախտանիշների բարելավվելուց հետո:

Pfizer և Moderna պատվաստանյութեր: Միոկարդիտի և պերիկարդիտի հիմնական դրսևորումները եղել են պատվաստանյութի երկրորդ դեղաչափի ընդունումից հետո: Արական սեռի դեռահասները և պատանիները ավելի մեծ հավանականությամբ կունենան

COVID-19-ի դեմ Պատվաստում. Հաճախ Տրվող Հարցեր ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՂՄԱԿԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

միոկարդիտ կամ պերիկարդիտ: Արձանագրվել է, որ 1-ին և 2-րդ դեղաչափերի միջև ընկած ժամանակահատվածի երկարաձգումը նվազեցնում է միոկարդիտի վտանգը: Սա պատճառներից մեկն է, թե ինչու է այժմ խորհուրդ տրվում, որ դեռահասները և պատանիները դիտարկեն երկրորդ դեղաչափի ընդունումը առաջին դեղաչափից 8 շաբաթ անց: Միոկարդիտի վտանգը, ըստ երևույթին, ավելի ցածր է պատվաստանյութի խթանիչ դեղաչափի՝ այլ ոչ երկրորդ դեղաչափի ընդունումից հետո:

Վեց ամսականից մինչև 11 տարեկան երեխաները ստանում են ավելի քիչ չափաբաժին՝ 12 տարեկան և ավելի բարձր տարիքի անձանց համեմատ: Համաձայն [CDC-ի կողմից հրապարակված հետազոտության](#)՝ 5-11 տարեկան երեխաներին մանկական Pfizer պատվաստանյութի մոտավորապես 8 միլիոն դեղաչափ ներարկելուց հետո արձանագրվել և հաստատվել է միոկարդիտի 11 դեպք: Այս դեպքերի մեծ մասը եղել է թեթև և արագ ապաքինվել է:

Հինգ տարեկան և ավելի բարձր տարիքի անձանց շրջանում անցկացված վերջին [ուսումնասիրությունը](#) ցույց է տվել, որ սրտի հետ կապված բարդացումների, ինչպիսիք են միոկարդիտը, պերիկարդիտը և բազմահամակարգային բորբոքային համախտանիշը (MIS-C), վտանգը ավելի բարձր է եղել COVID-19-ով վարակվելուց հետո, քան Pfizer կամ Moderna պատվաստանյութերի մեկ կամ մի քանի դեղաչափերն ընդունելուց հետո: Այս բացահայտումը նկատվել է բոլոր տարիքի տղամարդկանց և կանանց մոտ: Կարևոր է նաև նշել, որ պատվաստման հետ կապված միոկարդիտը ավելի մեղմ է և չի տևում այնքան երկար, որքան այլ պատճառներով դրսևորվող միոկարդիտը:

Novavax պատվաստանյութ: COVID-19-ի դեմ Novavax պատվաստանյութը ստացած մարդկանց մոտ արձանագրվել են միոկարդիտի և պերիկարդիտի դեպքեր: Novavax պատվաստանյութի 2-րդ դեղաչափը առաջին դեղաչափից 8 շաբաթ անց ստանալը կարող է նվազեցնել այս հազվադեպ հանդիպող առողջական խնդիրների վտանգը:

Կարևոր է նշել, որ COVID-19 *հիվանդությունը* կապված է կաթվածի, սուր կորոնար համախտանիշի, սրտամկանի ինֆարկտի (ինֆարկտ), սրտի անբավարարության, առիթմիայի (սրտի ռիթմի խանգարում) և սրտի կանգի, ինչպես նաև միոկարդիտի և պերիկարդիտի բարձր վտանգի հետ:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելեք [CDC-ի COVID-19-ի դեմ Պատվաստման Հետևանքով Արձանագրված Հատուկ Բազասական Դեպքերը](#) կայքէջ:

Այս պահի դրությամբ Միացյալ Նահանգներում կատարվել է COVID-19-ի դեմ ավելի քան 603 միլիոն դեղաչափ պատվաստում: Չնայած, որ կարող են դրսևորվել կողմնակի ազդեցություններ՝ դրանք շատ հազվադեպ են: COVID-19-ի դեմ բոլոր դեղաչափերը ստանալու օգուտները գերազանցում են վտանգները:

Կարո՞ղ են COVID-19-ի դեմ պատվաստանյութերն ունենալ երկարատև

COVID-19-ի դեմ Պատվաստում. Հաճախ Տրվող Հարցեր ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՂՄԱԿԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կողմնակի ազդեցություններ

Ոչ, երկարատև կողմնակի ազդեցությունները հավանական չեն: Հիմնվելով այն ամենի վրա, ինչ գիտենք մյուս պատվաստանյութերի մասին՝ ցանկացած կողմնակի ազդեցություն սովորաբար սկսում է դրսևորվել պատվաստվելուց հետո վեց շաբաթա ընթացքում: Այդ պատճառով, Մենդամթերթի և Դեղորայքի Վարչությունը (FDA) պահանջել էր, որ COVID-19-ի դեմ պատվաստանյութ արտադրող ընկերությունները հետևեն փորձարկումներին մասնակող անձանց առողջական վիճակին առնվազն ութ շաբաթ: Իսկ պատվաստանյութերի փորձարկումների մասնակիցների առողջական վիճակին շարունակում են հետևել, թեև պատվաստանյութերը թույլատրված/հաստատված են օգտագործման համար: Բացի այդ, CDC-ն շարունակում է ուշադիր հետևել COVID-19-ի դեմ պատվաստանյութերի ազդեցությանը դրանց թույլտվություն ստանալուց /հաստատվելուց և արտոնագրվելուց հետո: Անցել է մեկ տարուց ավել COVID-19-ի դեմ պատվաստանյութերի լայնորեն հասանելի դառնալուց հետո (և շատ ավելի երկար ժամանակ՝ պատվաստանյութերի փորձարկումների մեկնարկից հետո): Միլիոնավոր մարդիկ պատվաստվել են COVID 19-ի դեմ պատվաստանյութերով, և երկարատև կողմնակի ազդեցություններ չեն արձանագրվել:

Ի հակադրություն դրա, մենք գիտենք, որ COVID-19-ի հարուցիչ վիրուսը կարող է առաջացնել որոշ երկարատև ազդեցություններ ինչպես մեծահասակների, այնպես էլ երեխաների մոտ: Օրինակ՝ որոշ մարդիկ կարող են առաջին անգամ COVID-19-ով վարակվելուց հետո ամիսներ շարունակ ունենալ այնպիսի ախտանիշներ, ինչպիսիք են՝ չափազանց հոգևած զգալը, քսի հետ կապված դժվարությունը, գլխացավերը և շնչարգելությունը, որոնք հաճախ դիտարկվում են որպես [երկարատև COVID](#): Ավելին, ծանր առողջական վիճակը, որը կոչվում է [Բազմահամակարգային Բորբոքային Համախտանիշ](#), կարող է ազդել երեխաների (MIS-C) և չափահասների (MIS-A) առողջության վրա: Բազմահամակարգային Բորբոքային Համախտանիշը հազվադեպ պատահող, սակայն լուրջ վիճակ է, որը կապված է COVID-19-ի հետ, որի ժամանակ մարմնի տարբեր մասերը բորբոքվում են՝ ներառյալ սիրտը, թոքերը, երիկամները, ուղեղը, մաշկը, աչքերը կամ աղետամոքսային համակարգի օրգանները: Բազմաթիվ հիվանդների անհրաժեշտ է լինում հիվանդանոց տեղափոխել, իսկ որոշ դեպքերում, ցավոք, մարդիկ մահանում են: Պատվաստումը ստեղծում է պաշտպանություն վիրուսի այս «երկարատև» ազդեցություններից:

Եթե պատվաստվելուց հետո ինձ մոտ դրսևորվում է որևէ ազդեցություն, ինչպե՞ս պետք է հայտնեմ այդ մասին

Եթե պատվաստումից հետո ձեզ մոտ դրսևորվում է բացասական հետևանք (հնարավոր կողմնակի ազդեցություն), նույնիսկ եթե վստահ չեք, որ այն առաջացել է պատվաստման հետևանքով, խնդրում ենք հաղորդել այդ մասին VAERS- ին: Պատվաստումների Բացասական Հետևանքների Մասին Հաղորդման Համակարգը (VAERS) վաղ նախագրուշացման համակարգ է, որը FDA- ն և CDC- ն օգտագործում են՝ անվտանգության հետ կապված հնարավոր խնդիրները հայտնաբերելու համար: Հաղորդում ներկայացնելու համար զանգահարեք 1-800-822-7967 հեռախոսահամարով կամ այցելեք <https://vaers.hhs.gov/reportevent.html>:

Եթե դուք գրանցվել եք [V-Safe](#)-ում, որը CDC-ի՝ Պատվաստումից հետո առողջական վիճակը ստուգող համակարգն է, կարող եք նաև հայտնել ձեր ախտանիշների մասին հեռախոսային հավելվածի (smart phone app) միջոցով:

Ոչ VAERS-ը, ոչ V-safe-ը չեն տրամադրում բժշկական խորհրդատվություն: Եթե ունեք ախտանիշներ կամ առողջական խնդիրներ, որոնք COVID-19-ի դեմ պատվաստվելուց հետո ցանկացած ժամանակ անհանգստացնում են ձեզ, կապ հաստատեք ձեզ առողջապահական

COVID-19-ի դեմ Պատվաստում. Հաճախ Տրվող Հարցեր ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՂՄԱԿԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ծառայություններ տրամադրողի հետ կամ դիմեք բուժօգնության:

Ի՞նչ են պարունակում պատվաստանյութերը

COVID-19-ի դեմ պատվաստանյութերի գրեթե բոլոր բաղադրիչները նաև շատ ուստելիքների բաղադրիչներ են՝ ճարպեր, շաքարներ և աղեր:

Բացի այդ՝

- COVID-19-ի դեմ Pfizer և Moderna պատվաստանյութերը պարունակում են ինֆորմացիոն ՌՆԹ՝ իՌՆԹ (mRNA):
- COVID-19-ի դեմ Johnson & Johnson/Janssen պատվաստանյութը պարունակում է վիրուսի այնպիսի տարբերակ, որը կապված չէ COVID-19-ի հարուցիչ վիրուսի հետ:
- COVID-19-ի դեմ Novavax պատվաստանյութը ներառում է COVID-19 առաջացնող վիրուսի անվնաս մասնիկներ (սպիտակուցներ), դրանք հասկի սպիտակուցների մասնիկներն են:

Այս բաղադրիչները հրահանգներ են տալիս ձեր մարմնի բջիջներին՝ իմունային արձագանք ստեղծելու համար: Այս արձագանքն օգնում է պաշտպանել ձեզ ապագայում COVID-19-ով հիվանդանալուց: Իմունային արձագանք ստեղծելուց հետո մարմինը ազատվում է պատվաստանյութի բոլոր բաղադրիչներից, այնպես ինչպես այն կազատվեր բջիջներին այլևս ոչ անհրաժեշտ տեղեկատվությունից: Այս գործընթացը մարմնի բնականոն գործունեության մի մասն է:

Novavax պատվաստանյութը պարունակում է նաև «օժանդակող նյութ»՝ մարմնի իմունային արձագանքն ուժեղացնելու համար: Օժանդակող նյութերը (adjuvant) օգտագործվում են բազմաթիվ պատվաստանյութերում:

COVID-19-ի դեմ պատվաստանյութերը ՉԵՆ պարունակում այնպիսի բաղադրիչներ, ինչպես օրինակ՝ կոնսերվանտներ (օրինակ՝ թիմերոզալ կամ սնդիկ), հյուսվածքներ (օրինակ՝ ընդհատված պտղի բջիջներ կամ կենդանական որևէ նյութ), հակաբիոտիկներ, սննդային սպիտակուցներ (օրինակ՝ ձվի կամ ընկույզի արտադրանք), դեղամիջոցներ, լատեքս կամ մետաղներ:

Իմացեք ավելի այն մասին, թե ինչ բաղադրիչներ են պարունակում կամ չեն պարունակում COVID-19-ի դեմ [Pfizer](#), [Moderna](#), [Novavax](#) և [Johnson & Johnson](#) պատվաստանյութերը:

Կարո՞ղ եմ պատվաստանյութից վարակվել COVID-19-ով

Ոչ: Դուք չեք կարող պատվաստանյութից վարակվել COVID-19-ով: COVID-19-ի դեմ պատվաստանյութից որևէ մեկը չի պարունակում COVID-19-ի հարուցիչ վիրուս: Երբեմն պատվաստվելուց հետո մեկ կամ օրկու օր շարունակ մարդիկ ցերմություն են ունենում կամ հոգնածություն են զգում: Պատվաստման այդպիսի կողմնակի ազդեցությունները բնական են և նշան են, որ մարմինը ստեղծում է անվարակունակություն (immunity): Այդ ազդեցությունները պետք է անհետանան մի քանի օրվա ընթացքում:

Արդյո՞ք պատվաստման արդյունքում իմ COVID-19-ի թեստը դրական կլինի

Ոչ: Պատվաստանյութը պատճառ չի կարող լինել, որ COVID-19-ի ընթացիկ վարակ փնտրող PCR-ի

COVID-19-ի Դեմ Պատվաստում. Հաճախ Տրվող Հարցեր ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՂՄԱԿԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կամ հակազենի թեստերի (քթից կամ թթից նմուշով, ներառյալ՝ ինքնուրույն կատարվող) արդյունքները լինեն դրական: Հնարավոր է՝ ձեր թեստը դրական արդյունք ցույց տա հակամարմինների (արյան թեստ) որոշ թեստերի դեպքում: Դա պայմանավորված է նրանով, որ պատվաստանյութերը գործում են՝ սովորեցնելով ձեր մարմինն ստեղծել հակամարմիններ:

Տե՛ս հանրային առողջության թեստավորման կայքէջը՝ ph.lacounty.gov/covidtests COVID-19-ի թեստերի մասին ավելին իմանալու համար:

Կարո՞ղ եմ հղի, հղիանալ ցանկացող կամ կրծքով կերակրող մարդիկ պատվաստվել COVID-19-ի դեմ

Այո, COVID-19-ի դեմ պատվաստումը խորհուրդ է տրվում այն մարդկանց, ովքեր հղի են, կրծքով կերակրում են կամ այժմ փորձում են հղիանալ, ինչպես նաև այն մարդկանց, ովքեր հնարավոր է, որ հղիանան ապագայում: Հղիության ընթացքում COVID-19-ով վարակված մարդիկ ավելի հավանական է, որ կունենան վաղաժամ ծննդաբերություն (37 շաբաթականից ավելի վաղ) կամ մահացած պտուղ, ինչպես նաև կարող են ունենալ հղիության այլ բարդություններ:

Հղիության ընթացքում COVID-19-ի դեմ պատվաստումն օգնում է կանխել ծանր հիվանդությունը և մահը հղի անձանց շրջանում և պաշտպանել 6 ամսականից փոքր երեխաներին հոսպիտալացումից: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար տե՛ս [Պատվաստման Վերաբերյալ ՀՏՀ-Ներ. Հղիություն, Կրծքով Կերակրում և Վերարտադրողականություն](#) և CDC-ի կայքէջը՝ [COVID-19-ի Դեմ Պատվաստումը Հղիության Կամ Կրծքով Կերակրման Ընթացքում](#):

Կարո՞ղ եմ ալերգիա ունեցող մարդիկ պատվաստվել COVID-19-ի դեմ

Կախված է տարբեր հանգամանքներից.

- Մարդիկ, որոնք ալերգիա ունեն բերանով ընդունվող դեղամիջոցներից, սննդից (ներառյալ ձվերը), լատեքսից, ընտանի կենդանիներից կամ ծաղկափոշուց կամ այն մարդիկ, որոնք ունեն ընտանեկան ալերգիայի պատմություն, կարող են պատվաստվել:
- Եթե դուք ունեցել եք ալերգիկ հակազդեցություն պատվաստանյութից կամ ներարկումից, նույնիսկ եթե այն ծանր չի դրսևորվել, խորհրդակցեք ձեր բժշկի հետ՝ որոշելու, թե արդյոք անվտանգ է պատվաստվելը:
- Եթե ալերգիա ունեք Պոլիէթիլենային Գլիկոլից (PEG), ապա չպետք է պատվաստվեք Pfizer կամ Moderna պատվաստանյութերով: Հարցրեք ձեր բժշկին՝ արդյո՞ք կարող եք պատվաստվել Novavax կամ J&J պատվաստանյութով:
- Եթե ալերգիա ունեք պոլիսորբատից, ապա չպետք է պատվաստվեք Novavax կամ J&J պատվաստանյութերով: Հարցրեք ձեր բժշկին՝ արդյո՞ք կարող եք պատվաստվել Pfizer կամ Moderna պատվաստանյութերով:

Ցանկացած պատվաստանյութի դեպքում առկա է անաֆիլաքսիայի (ծանր ալերգիկ հակազդեցության տեսակ) փոքր վտանգ: Սա է պատճառը, որ COVID-19-ի դեմ պատվաստված բոլոր անձինք պատվաստումից հետո որոշ ժամանակ գտնվում են հսկողության տակ:

Ալերգիկ հակազդեցությունների վերաբերյալ տեղեկությունները կարող են փոփոխվել:

Ամենաթարմ ուղեցույցի համար մի՛ մոռացեք ստուգել CDC-ի [COVID-19-ի Դեմ Պատվաստանյութերն Ալերգիա Ունեցող Անձանց համար](#) կայքէջը և խոսել ձեր բժշկի հետ:

COVID-19-ի դեմ Պատվաստում. Հաճախ Տրվող Հարցեր ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՂՄԱԿԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Որտեղի՞ց կարող եմ ստանալ լրացուցիչ տեղեկատվություն

- Այս ՀՏՀ-ն կամ COVID-19-ի դեմ պատվաստման այլ թեմաների վերաբերյալ ՀՏՀ-ները տպելու կամ տեսնելու համար սկանավորեք QR ծածկագիրը կամ այցելեք [COVID-19-ի դեմ պատվաստման ՀՏՀ-ները](#) կայքէջ:
- [VaccinateLACounty.com](#)՝ ներառյալ [COVID-19-ի դեմ Պատվաստման Ժամանակացույցը](#), որն աղյուսակներով ցույց է տալիս պատվաստման յուրաքանչյուր դեղաչափի ընդունման ժամանակը և տեղեկություններ է տրամադրում այն մասին, թե [Ինչպես Պատվաստվել](#):
- CDC-ի՝ [COVID-19-ի դեմ Պատվաստումներ](#) կայքէջ:
- CDC-ի՝ [Միջեր և Փաստեր COVID-19-ի դեմ Պատվաստման Վերաբերյալ](#) և [COVID-19-ի դեմ Պատվաստման ՀՏՀ-ներ](#):
- Հարցերի դեպքում խոսեք ձեր բժշկի հետ:

